

Tiesos Draugas Ekstra Nr. 65
LEBBS naujienos
2013 m. birželis

*„Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai;
jūs pažinsite tiesą ir tiesa padarys jus laisvus.“ Jn 8,31-32*

**Tiesos Draugas Ekstra yra Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių
sąjungos leidinys, platinamas elektroniniu paštu, skirtas apžvelgti mūsų
bendrijos įvykius, naujienas, spausdinti aktualius straipsnius bei esė.**

Šiame numeryje:

*“Tikinti Bažnyčia”: Antroji ištrauka iš Dr. Keitho Joneso knygos
Reportažas iš Europos baptistų moterų suvažiavimo
In memoriam
EBF maldos kalendorius*

Mieli TDE skaitytojai,

Pristatome tolesnę ištrauką iš gero mūsų Neakivaizdinės Biblijos mokyklos (NEBIM) draugo, Tarptautinės baptistų teologijos seminarijos Prahėje rektoriaus dr. Keitho Joneso knygos, išleistos jam dar esant Didžiosios Britanijos baptistų sąjungos (BUGB) vykdomojo sekretoriaus pavaduotoju (1998 m.). Tikimės, kad Jums ir Jūsų bendruomenėms šios mintys taip pat pasirodys naudingos. ✓

KYTAS DŽOUNESAS (KEITH G. JONES)

TIKINTI BAŽNYČIA: Ko galime pasimokyti iš anabaptistų ir baptistų

TIKINTI BAŽNYČIA

Pirmieji Anglijos baptistai

Mokslininkai ir istorikai iki šiol ginčijasi dėl Anglijos baptistų ištakų. Pirmoji baptistų bažnyčia buvo įsteigta Olandijoje XVII amžiuje – ją įkūrė grupė nuo valstybinės bažnyčios atsiskyrę religiniai tremtiniai iš rytinių Anglijos grafysčių. Šios grupės vadovai buvo Džonas Smaitas (John Smyth) ir Tomas Helvisas (Thomas Helwys). Jie buvo pabėgę iš Anglijos, kad išvengtų valstybinės bažnyčios persekiojimo ir galėtų laisvai garbinti Dievą su kitais Kristaus mokiniais taip, kaip tikėjo Dievą

juos vedant. Olandijoje jie susipažino su anabaptistų grupe, palaikoma žymaus keliaujančio pamokslininko Meno Simonso (Menno Simons) tarnystės. Iš jų sulaukė ir pagalbos. Čia derėtų prisiminti, jog pats anabaptistų judėjimas buvo nevienalytis, jo plėtra įvairiuose Europos kraštuose buvo nevienoda. Nors esama tam tikrų visiems anabaptistams būdingų temų, ypač ekleziologijos klausimais, būtų naivu teigti, jog visais tikėjimo ir bažnyčios gyvenimo klausimais anabaptistų bendruomenės Šveicarijoje, pietų Vokietijoje, Bohemijoje, Olandijoje ar Anglijoje būtų turėjusios tą pačią nuomonę.

Žinoma, šios grupės pačios nepasirinko ir savo pavadinimo. Anabaptistų vardą joms davė kiti. Iš pradžių tai buvo menkinanti pravardė, daugelio vartojamas užgaulus žodis, tačiau vėliau jis tapo apibūdinimu, liudijančiu apie žmones, turinčius gilų tikėjimą ir stiprų troškimą likti ištikimais savo krikščioniškoje kelionėje.

Olandijoje Smitas ir Helvisas įsitraukė į diskusiją su anabaptistais menonitais apie krikšto esmę: ar jis turėtų būti taikomas kūdikiams kaip ženklas, kad jie įsilieja į sandorą, ar, kaip manė Smitas ir Helvisas, krikštas turėtų atspindėti Naujajame Testamente randamą pavyzdį. Jų supratimu, krikštas turėtų būti bažnyčios atliekamas veiksmas tiems, kas išgirdo Evangeliją ir ją įtikėjo. Tačiau tokiu atveju reikėjo atsakyti į įvairiausias nelengvus klausimus. Kaip toks tikinčiųjų krikštas turėtų atrodyti? Kas turėtų krikštyti? Ar, kaip Anglijos separatistai, jie gali patys save pakrikštyti, ar reikėtų krikšto prašyti tų, kas anksčiau buvo pakrikštyti tikėjimo krikštu? Smitui su Helvisu ir jų pasekėjams tai buvo reikšmingas posūkis, kurio metu jų separatistiniai įsitikinimai išaugo į tikėjimą, jog bažnyčia yra surinkimas tikinčiųjų, praktikuojančių asmenišką tikėjimo išpažinimą pagrįstą krikštą.

Diskusijos su Meno Simonso pasekėjais Smitą ir Helvisą atvedė prie skirtingų sprendimų. Smitas pakrikštijo pats save, o tada savo pasekėjus, tačiau su abejone, ar taip daryti būtų teisinga. Vėliau jis pasiprašė

priimamas į menonitų bendruomenę. Helvisas ir jo draugai grįžo į Angliją, liudydami tai, ką buvo suradę svarstymų su menonitais metu. Tad pirmoji Anglijos baptistų bažnyčia išdygo Olandijos dirvoje, o vėliau kai kurie jų grįžo į Angliją ir įkūrė vadinamąsias visuotinių (ne kalvinistų – red. past.) baptistų bažnyčias. Kiti prisijungė prie piligrimų tėvų ir išvyko į Šiaurės Amerikos kolonijas. Dar kiti pasiliko su menonitais.

Anabaptistai Anglijos dirvoje

Tačiau būtų klaidinga manyti, jog tai buvo pirmas kartas, kuomet Anglijos dirvoje pražydo anabaptistų idėjos. 1534 metais Viršenybės aktu bažnyčia Anglijoje buvo atskirta nuo Romos ir pradėta formuoti Anglikonų Bažnyčia. Prasidėjo vidinė reforma, o ją lydėjusių ginčų metu buvo aptariamoms ir kontinentinės Reformacijos įžvalgos. Anglija buvo laikoma religinės tolerancijos vieta, kurion prieglobsčio iš įvairių vietų atvykdavo persekiojami pabėgėliai (iki karalienės Marijos valdymo laikotarpio, kuomet kryptis laikinai pasikeitė). Tarp atkeliavusių buvo ir anabaptistų. Jie taip pat įsiliejo į šį sujudimą, kurio ištakos siekė Džono Viklifo ir Iolardų laikus, ir kuris ypač suintensyvėjo Liuterio ir jo teologijos dėka. Buvo jaučiama ir Šveicarijos reformacijos ir Huldričo Cvinglio įtaka, o taip pat ir kitų reformatorių, tokių kaip Andriejus Karlstadas (1477-1544). Vėliau atėjo ir intelektualiosios Jono Kalvino idėjos. Kaip pastebi Viljamas Estepas (William Estep), anabaptistų viešnage Anglijoje greitai buvo paženklinta kankinyse. Irvinas B. Horstas (Irvin B. Horst) mano, jog Henriko VIII ir karalienės Marijos laikais sudegintų anabaptistų skaičius buvo didesnis negu ankstesniame amžiuje degintų Iolardų. Tai gali jus nustebinti, nes populiaroji Anglikonų Bažnyčios istorija jums daug ką papasakos apie Iolardus, bet mažai ką apie anabaptistus – beveik užmirštus reformatorius. Pastarųjų kankinystė tęsėsi iki karalienės Marijos valdymo pabaigos, tačiau nors prieš juos buvo vedamas baisus alinantis karas, anabaptistų idėjos ir teologinės įžvalgos tapo reformacijos judėjimo Anglijoje dalimi. Aš pats sutinku su Estepo pastebėjimu, jog pati bažnyčios kaip surinkimo sąvoka – separatistinės tradicijos

šerdis – kilusi iš anabaptistų ir nėra sąmoningas Magisterinės Reformacijos vystimosi produktas, kurį siejame su Liuteriu, Cvingliu ir Kalvinu. Nė vienas iš šių didžiųjų reformatorių ar jų mokinių aiškiai nesuformulavo tokios ekleziologijos, kurioje bažnyčios būtų sudarytos tik iš pasišventusių mokinių.

Baptistų istorikų požiūriai

Tačiau aukščiau pateiktam požiūriui prieštarauja kai kurie baptistų istorikai; įrodymus apsvarstyti reikia jums patiems. Ankstyviausiems Anglijos baptistų istorikams Krosby (Crosby, 1738) ir Ivimėjui (Ivimey, 1811) rūpėjo judėjimo prieš kūdikių krikštijimą aplinkybės, tad visus tokius judėjimus jie priskyrė prie baptistų. Evansas (Evans, 1862) abu judėjimus laiko susijusiais. Karlailas (J C Carlile, 1905) manė, jog visuotiniai baptistai „perėmė ne tik esminę anabaptistų teologiją, bet ir formą“. Tokį požiūrį užginčijo Vitlis (W T Whitley, 1923), Robinsonas (H Wheeler Robinson, 1937), Andervudas (A C Underwood, 1945) ir Vaitas (B R White, 1971). Tuo tarpu Peinas (E A Payne) teigė, jog baptistų ir anabaptistų ryšiai buvo nevienalybiai: kai kurias idėjas baptistai aiškiai perėmė iš anabaptistų, kartu su kai kuriais teologiniais magisterinių reformatorių (Liuterio, Cvinglio, Kalvino ir jų sekėjų) principais. Peino nuomonę palaiko Himberi (Mervyn Himbury, 1962), Vordynas (Albert W Wardin, 1995), Estepas (W R Estep, 1986) ir mažesniu mastu Makbetas (H Leon McBeth, 1987). Breknis (W H Brackney) savo 1988 metų knygoje „Baptistai“ (iš serijos apie Amerikos denominacijas) rašo:

„Niekuomet nebus atsakymo (apie mūsų kilmę), kuris patenkintų visus ar bent daugumą baptistų, kadangi nėra datos, nėra vietos ir nėra asmens, kurį visi galėtų su visišku pasitikėjimu laikyti klasikine šio judėjimo pradžia.

Selersas (Ian Sellers, 1981), apžvelgdamas diskusijas apie baptistų ištakas, užsimena, jog norėdami pabrėžti savo radikalumą baptistai teigia savo giminybę su anabaptistais, o norėdami būti gerbiami šių ryšių išsižada. Dr. Selersas sako:

„Galiausiai baptistų/anabaptistų santykių tyrinėjimas ateityje gali priklausyti nuo sumanaus terminologijos pasirinkimo. Galbūt esame priartėję prie tokios ribos, kuomet viena ryški metafora gali paskleisti daugiau šviesos negu ištisas mokslinis darbas“.

Idėjos turi sparnus

Mano didžiausias troškimas yra pabrėžti mintį, jog, kaip įrodinėjo Peinas, idėjos turi sparnus. Viena iš pagrindinių Anglijos baptistų atšakų turi aiškius ryšius su anabaptistų judėjimu. Kita šaka, atskirieji (kalvinistai) baptistai, buvo pagimdyti reformacijos judėjimo separatistinės tradicijos. Abi atšakos išplėtojo ekleziologiją, kurią, kaip teigia kai kurie žymūs istorikai, bent iš dalies įkvėpė Radikalioji Reformacija.

Tad tolesnė diskusija apie bažnyčią kaip tikinčiųjų surinkimą tampa iš naujo aktuali tiems, kas priklauso baptistais vadinamai krikščionybės srovei. Jos srovės pagrindinė mintis ta, jog: Dievas surenka žmones į mokinystei pasišventusias bendruomenes; įsitraukimas į tokią bendruomenę reikalauja išpažinto asmeniško tikėjimo; surinktieji į tokias bendruomenes praktikuoja tikėjimo išpažinimu pagrįstą Naujojo Testamento krikšto sakramentą; tikinčiojo krikštas ženklina jo prisijungimą ir įsitraukimą į tikėjimo bendruomenę; o toji bendruomenė pasižymi bendruomenine mokinyste bei misionieriška dvasia.

Toks baptistiškas surinkimas turi savitumų. Nors kai kurie baptistai yra pasiskolinę, dažnai labai netinkamu būdu, tam tikrus Magisterinės Reformacijos teologijos aspektus (iš dalies Cvinglio supratimą apie Eucharistiją, kai kuriuos Jono Kalvino sisteminės teologijos aspektus ir t.t.), baptistiškos vizijos ištakas rasime anabaptistų įsitikinime, jog Dievas krikšte surenka tikinčiuosius, kurie išpažįsta tikėjimą į Kristų ir kaip atsidavę mokiniai susijungia į tikrą bendrystę, koinoniją. Toliau galima kalbėti apie kitus dalykus, tačiau pradžia yra čia, ir su ja susiję klausimai bei atsakymai yra aktualūs ir šiuolaikiniams krikščionims.

Taigi pažvelkime į tuos ankstyvuosius, labai įvairius, bet labai užsidegusius anabaptistus,

kad galėtume suvokti šio esminio Radikaliosios Reformacijos elemento plitimą.

KAS BUVO ANABAPTISTAI?

Ekleziologinį bei misiologinį radikalumą, kuriuo pasižymėjo anabaptistai, galima rasti kiekvienoje krikščioniškos bažnyčios kartoje. Tačiau čia neapžvelgsime visos radikaliųjų krikščionių istorijos nuo pirmųjų krikščionių susirinkimų uždarame kambaryje Jeruzalėje iki pat dabartinių bažnyčių. Tam tikros temos pasikartoje beveik kiekvienoje krikščioniškos bažnyčios kartoje. Tačiau nėra abejonės, jog prieš pat XVI a. Reformaciją Europoje būta įvairių ją skatinusių įvykių, kuriuos reikėtų atidžiai ištirti tiems, kam įdomus detalus mokslinis šių argumentų nagrinėjimas.

Radikalieji reformatoriai

Taigi, neaptarsime mano žemiečio iš Jorkšyro Džono Viklifo (1330-1384), netyrinėsime ir gyvenimo bei darbo žmogaus, kurį Viklifas labai paveikė – čekų reformatoriaus Jano Huso, kuris kadaise (1372-1415) buvo Prahos Karolio universiteto rektorius; tuo labiau nediskutuosime apie sujudimus, sukeltus Džirolamo Savonarolos (1452-1498). Tačiau būtų labai neprotinga teigti, jog Radikaliosios Reformacijos idėjos Ciuricho kantone be jokios priešistorės prasidėjo XVI amžiaus trečiajame dešimtmetyje.

Renesansas ir krikščioniškasis humanizmas

Reformacijos nuotaikos vakarų bažnyčioje brendo jau kuris laikas. Savo vaidmenį čia suvaidino ir Renesansas, sukūręs intelektualią terpę abejonėms esama padėtimi – popiežiaus ir jo pavaldinių dominavimu ir valstybės politikos reikaluose, ir bažnyčios gyvenime. Renesanso priežastys buvo gilios ir plačios. Normanas Deivisas (Norman Davies) sako:

“Jas galima susieti su miestų augimu ir vėlyvųjų viduramžių prekyba, su turtingų ir galingų kapitalistų mecenatų iškilimu, technine pažanga, paveikusia ir ekonominį, ir menininkų gyvenimą. Tačiau dvasinių įvykių

priežasčių pirmiausia reikia ieškoti dvasinėje sferoje.”

Reformacijos, kaip ir Renesanso, šaknys glūdi idėjų pasaulyje. Bažnyčia buvo sunegalavusi; visur kerojo korupcija, trūko vizijos. Vyrojo stipriai antiklerikalinės nuotaikos. Paprastus žmones erzino bažnyčios turtai, pykdė priverstinės dešimtinės, piktino kunigijos galia ir neskaistumas. K ir daugelyje pertvarkos judėjimų, įvairūs rašytojai ir mąstytojai vyraujančiai elgsenai metė iššūkį iš vidaus, tačiau čia ypač pasitvirtino biblinis požiūris apie jauną vyną ir senus vynmaišius.

Įvairuose Europos mokslo centruose pradėjo atsirasti krikščionių humanistų, kaip juos kad vadino. Visi jie tikriausiai būtų patvirtinę vieno iš savo mažesniųjų brolių, Sirijako Ankoniečio, žodžius: „Einu budinti numirusių“.

Erazmas Roterdamietis (1466-1536)

Pagrindinis krikščioniškojo humanizmo veikėjas buvo Erazmas Roterdamietis – Gerhardas Gerhardsas, olandas, geriau žinomas savo rašytojo pseudonimais „Deziderijus“ ir „Erazmas“. Jis daug keliavo ir be kitų vietų aplankė tokias kaip Londonas, Kembridžas ir Bazelis. Didžiuosiuose Europos universitetuose jo idėjos buvo plačiai aptarinėjamos, ginčijamos ir plėtojamos. Erazmo Roterdamiečio pratarmėje graikiškam Naujojo Testamento leidimui (1516) skaitome:

„Noriu, kad kiekviena moteris galėtų skaityti Evangeliją ir šv. Pauliaus laiškus. O, kad jie būtų išversti į visas kalbas... kad jie būtų suprantami ne tik škotams ir airiams, bet ir turkams bei saracėnams. Kad ūkininkas galėtų giedoti Rašto ištraukas ardamas, kad audėjas galėtų niūniuoti Rašto žodžius pagal savo šaudyklės motyvą“.

Erazmas, nors ir kritikavo bažnyčią, ne visiškai pritarė Reformacijai. Dabartiniame mūsų pasaulyje kai kurie kritikuoja krikščionišką humanizmą dėl to, kad jo dėka iškilo individo autonomijos idėja. Kitiems krikščioniškasis humanizmas žymėjo Europos išsilaisvinimo nuo autoritarinių ir destruktivių jėgų pradžią.

Nors Renesansas ir nebuvo vienintelė Reformacijos ištaka, jis paruošė intelektualinį klimata, kartu su kai kurių žymiausių mąstytojų dvasiniais patyrimais sukūrusiu aplinką, kurioje galėjo suklestėti Reformacija. Šiame procese sudalyvavo daugybė mąstytojų ir rašytojų, teologų ir kunigų, didikų ir valstiečių. Visi jie buvo įtraukti į pokyčius, apėmusius visą šiaurės Europą ir įsitvirtinusius daugelyje gyvenimo sričių.

Trys magisteriniai reformatoriai

Magisterinėje Reformacijoje esama trijų iškilų veikėjų. Tai Martynas Liuteris (1483-1546) – teologijos profesorius Vitenburge; Huldrichas Cvinglis (1484-1531), susirašinęs su Erazmu, o 1519 metais tapęs miesto pamokslininku Ciuriche, vokiškai kalbančioje Šveicarijos dalyje; ir Jonas Kalvinas (1509-1564), prancūzų mokslininkas, kurį 1541 m. prikalbino prižiūrėti Ženevos reformaciją.

Daug baptistų teigia, kad jų gyvenimo ir teologijos šaknys glūdi Kalvino Ženevoje. Nors šiame teiginyje esama tiesos, tai toli gražu nėra visa tiesa. Veikiau jau galima pasakyti, kad Radikaliosios Reformacijos ir anabaptistų teologijos ištakos, ženklinančios ir baptistų istoriją, yra susijusios su Huldrichu Cvingliu bei jo draugais ir bendradarbiais Ciuriche.

Huldrichas Cvinglis (1484-1531)

Cvinglis buvo paskirtas miesto dvasininku gerai įtvirtintame Ciuricho mieste, klestinčioje sostinėje su darbštumu pasižyminčiais 7000 gyventojų. Miestas buvo valdomas dviejų burmistrų, kuriems talkino didelės ir mažesnės tarybos. Mieste buvo septynios bažnyčios, ir į svarbiausią iš jų, Didįjį Minsterį, Cvinglis ir buvo paskirtas pamokslininku. Ciurichas priklausė Konstancos vyskupijai, tačiau vyskupas miestui įtakos turėjo nedaug. Dvasinę miestiečių gyvenimo priežiūrą vykdė miesto taryba.

Frauminsteryje, kitoje Limato upės pusėje, pamokslininku dirbo Vilhelmas Roiblinas (Wilhelm Reublin, 1482-1560), kuris taip pat tapo įtrauktas į reformatoriškąjį sujudimą ir ginčus. 1523 m. jis tapo pirmuoju kunigu, viešai susituokusiu po Cvinglio pateiktos

peticijos vyskupui, ir buvo pirmas pamokslavęs prieš kūdikių krikštą. Vėliau Roiblinas buvo išvarytas iš Ciuricho, bet atsirado Valdshute, kur 1525 m. pakrikštijo Hubmaierį. Kurį laiką jis pastoriavo anabaptistų bendruomenėje Vytikone, už aštuonių kilometrų į pietryčius nuo Ciuricho.

Vienas iš Cvinglio tikslų buvo skatinti Biblijos skaitymą. Šiuo tikslu jis įsteigė vadinamąją Pranašų mokyklą. Ši mokykla veikė Didžiajame Minsteryje – šaltame, atgrasiame pastate, ir dabar tebestūksančiame ant Limato upės kranto. Čia, kad būtų galima skaityti Šventąjį Raštą, buvo studijuojamos trys kalbos – lotynų, graikų ir hebrajų. Du šios mokyklos lankytojai buvo Konradas Grėbelis (Conrad Grebel) ir Feliksas Maincas (Felix Mainz). Grupė rinkdavosi anksti rytais, choro suoluose. Cvinglis pradėdavo malda:

“Visagali, amžinas ir maloningiausias Dieve, kurio žodis yra žibintas mūsų kojoms ir šviesa mūsų takui, atverk ir apšviesk mūsų širdis, kad galėtume suprasti tavo šventą žodį jo tyrumo ir šventume, ir vykdyti tuos dalykus, kuriuos esame teisingai supratę, kad jokiū būdu neįžeistume tavo didingumo. Per Viešpatį Jėzų Kristų mūsų Viešpatį, Amen.”

Tuomet vienas iš studentų perskaitydavo Rašto ištrauką, kuri būdavo smulkiai išnagrinėjama. Tai buvo daroma lotyniškai. Senojo Testamento ištrauka būdavo skaitoma hebrajų kalba ir aiškinama hebrajiškai bei lotyniškai, po to ta pati ištrauka būdavo skaitoma graikiškai iš Septuagintos, palyginant vertimą ir mintį, taip kad Raštas pats aiškintų save. Galiausiai šias mintis vienas iš pamokslininkų išdėstydavo vietine Šveicarijos vokiečių kalba, ir užbaigdavo malda.

Grėbelis (1498-1526), Maincas (1498-1527) ir Blaurokas (Blaurock, m. 1529) – pirmieji Šveicarijos anabaptistai

Tokioje aplinkoje, esant atvertiems Raštams, po kurio laiko Grėbelis, Maincas, Blaurokas ir kiti priėjo prie įsitikinimo, jog tikra bažnyčia, tokia, kokią jie matė ir kaip ją suprato skaitydami Naujajį Testamentą, yra tikinčiųjų surinkimas, o ne miesto valdžios primesta ir

kontroliuojama institucija. Cvinglis šiuo klausimu su savo draugais išsiskyrė. Jis manė, jog bažnyčiai būtina išlaikyti esamą santykį su valstybe – taip būtų apsaugota reformų darbo tąsa ir Cvinglio formuojama bendruomenė išlaikytų teisėtą pagrindą. Pradžioje Cvinglis buvo suabejojęs kūdikių krikšto pagrįstumu Šventojo Rašto pagrindu, bet šio požiūrio ir vėl atsisakė, matydamas, jog tokiu būdu nutrūktų ryšys tarp nuo gimimo suteikiamos Ciuricho pilietybės ir narystės Ciuricho bažnyčioje.

Pirmoji anabaptistų bendruomenė

Buvę draugai išsiskyrė. Nuo 1525 m. sausio grupė tikinčiųjų pradėjo susitikinėti, kalbėtis ir kartu melstis. Juos galima laikyti pirmąja anabaptistų judėjimo bažnyčia. Pirmasis tikinčiųjų krikštas Šveicarijoje įvyko 1525 m. sausio 21 d. Johanas Kesleris (Johann Kessler), šv. Galeno bažnyčios metraštininkas, iš valstybinės bažnyčios perspektyvos šį įvykį aprašė taip:

“Iš to paaiškėjo, kodėl jie su tokiu užsidegimu ir kruopštumu stengėsi atmesti kūdikių krikštą: jeigu jis būtų panaikintas, tuomet, jeigu kas nors iš viso norėtų būti krikščionis, jam reikėtų būti iš naujo pakrikštytam, visiems aliai vieno; tokiu būdu jų planas atsiskirti būtų pasiektas ir jų susirinkimai gautų didelį padaugėjimą. Dėl šios priežasties jie, anksčiau minėtieji arki-anabaptistai ir visų pirma Konradas Grėbelis, naktį namie pakrikštijo vienas kitą, kaip tikrą paliudijimą, kad jie kūdikių krikšto nelaiiko krikštu, o jų krikštas esąs tas tikrasis krikštas, o panašiai ir savo bendruomenes (kur buvo tikras krikštas) jie laiko esant šventąja krikščionių Bažnyčia.

Ši pirmoji anabaptistų bažnyčia susikūrė Colikone, kaime netoli Ciuricho. Ją greitai buvo imta persekioti, bet jų skelbtos mintys rado atgarsį tuose, kas jau buvo patyrę išsilaisvinimą dėka krikščioniškojo humanizmo, antiklerikalinės kritikos ir reformatoriškos atmosferos, plintančios po visą vakarų ir centrinę Europą. Verta paminėti, kad Feliksas Maincas tapo pirmuoju

protestantu, 1527 metais žuvusiu nuo pačių protestantų rankų. Georgas Blaurokas buvo sudegintas ant laužo 1529 metais.

Baltazaras Hubmaieris (Balthasar Hubmaier, 1480-1528)

Baltazaras Hubmaieris, teologijos profesorius Ingoldštato universitete, vėliau gyvenęs Valdshute, miestelyje netoli Ciuricho, bet už sienos, Vokietijoje, buvo humanistas, skaitęs Liuterį ir Melanchtoną, labai domėjęsis reformų judėjimu Ciuriche ir reguliariai dalyvavęs ten vykusiuose debatuose. Nuo 1523 metų jis suabejojo kūdikių krikštu ir 1526 metais parašė prieš kūdikių krikštą nukreiptą straipsnį. Hubmaieris tapo rimčiausiu ankstyvojo anabaptistų judėjimo teologu. Aštuoniolika jo parašytų straipsnių atskleidžia jo paties poziciją, daug kuo panašią į Cvinglio pažiūras. Tačiau jo knyga „Apie krikščionišką tikinčiųjų krikštą“ buvo tiesiogiai prieštaravo Cvingliui ir teigė tikinčiųjų krikštą. Hubmaierį kartu su šešiasdešimčia kitų Valdshute, Bavarijoje, 1525 m. per Velykas pakrikštijo anabaptistas, buvęs kunigas Vilhelmas Roiblinas iš Ciuricho kantono.

Hubmaieris buvo persekiojamas ir katalikų, ir protestantų, visoje Vokietijoje ir Moravijoje. Savo kelionių metu jis buvo apsistojęs Augsburgėje, kur galbūt susitiko su knygų pardavėju Hansu Hutu, Miuncerio mokiniumi. Moravijoje jis praleido laiką su čekų broliais – husitais (reformacijos aušroje iškilusio Jano Huso pasekėjais). Jo manymu, šie laikėsi daugelio tų pačių sampratų kaip ir anabaptistai. Katalikų valdžia sugavusi Hubmaierį apkaltino jį esant užkietėjusiu eretiku, apsėstu piktųjų dvasių, ir nugabeno į Vieną. Karalius Ferdinandas Bohemietis liepė sudeginti jį ant laužo. Tai buvo padaryta 1528 metų kovo 10 dieną.

(Tęsinys kitame numeryje)

Vertė Ruta Inkenaitė ir Lina Andronovienė ✓

Rinkiminė Europos baptistų moterų konferencija, gegužės 29 – birželio 2 d.

Tokia kas penkerius metus organizuojama konferencija šįkart vyko Hanoverio mieste, įspūdingame sename gražių vokišku diakonijos pastatų komplekse, kuris idealiai tinka tokiems susitikimams. Suvažiavo moterys daugiausia iš Europos, bet turėjome svečių ir iš JAV bei Pietinės Amerikos (pagrindinė kviestinė kalbėtoja buvo Raquel Contreras, buvusi daugiametė Čilės baptistų konvencijos, o vėliau ir visos Lotynų Amerikos baptistų sąjungos,

prezidentė, šiuo metu tarnaujanti Pasaulinio baptistų alianso moterų departamento prezidentės pareigose). Konferencijos tema buvo "Stand up and live" (stokis ir gyvenk), kurią įkvėpė 1 Samuelio knygos pirmajame skyriuje aprašyta Onos istorija. Kiekvieną dieną rinkdavomės didelėje salėje, kur šlovinome kartu, meldėmės, klausėmės pamokslų ir skaitėme Dievo Žodį, klausėmės liudijimų bei maldos prašymų iš įvairiausių Europos kampelių. Specialiai konferencijai buvo sukurta graži giesmė, tapusi savotišku konferencijos himnu.

Šių metų konferencija buvo rinkiminė, rinkome naują Europos baptistų moterų sąjungos prezidentę (ja tapo Aniko Ujvari iš Vengrijos), tarybą. Taip pat vyko užsiėmimai grupelėse, seminarai įvairiomis dabar mums aktualiomis temomis (diakonystė, sąžininga prekyba ir kt.). Šeštadienio popietę praleidome ekskursijose po miestą. Oras nelepino, bet buvo gera ir šilta kartu. Daug nauju pažinčių, senų draugų, pokalbių iki vėlyvo vakaro ir smagi šventė konferencijos uždarymui – visa tai davė naujų jėgų ir pastiprino visas konferencijos dalyves naujam darbui, tolimesnei tarnystei savo šalyse.

Tania Savčenko ✓

In memoriam

Ona Inkėnaitė (1939-2013)

Saulėtą birželio 6-ąją, vasarai žaliuojant, žydint ir kvėpiant, jaukiose Kisinių kapinėse šalia savo tėvelių atgulė sunkių ligų pakirsta Ona Inkėnaitė, ilgametė Klaipėdos baptistų bendruomenės choristė. Ji ėjo 75-uosius metus. Ją palydėjo gausus tikėjimo namiškių, giminaičių ir pažįstamų būrys.

Onutė gimė 1939 m. Šiauliuose. Šeimoje augo trys dukterys. Ankstyvoji vaikystė prabėgo Biržų krašte. Sulaukus dvylikos, su šeima ir kitais tremtiniais Onutei teko iškelti į Vakarų Sibirą. Ten ji baigė vidurinę mokyklą. Jai pasisekė anksčiau už kitus šeimos narius sugrįžti į Lietuvą. Vilniuje ji baigė Žemės ūkio technikumą, o 1960 m. išvyko studijuoti į Leningrado Žemės ūkio institutą. Kaip diplomuota agronomė sugrįžo į Lietuvą ir keletą metų dirbo kolūkyje netoli Vilniaus. Vėliau ilgam laikui persikėlė į Palangą, kur visus savo darbo metus praleido tarp gėlių. Užklupus sunkiai lėtinei sąnarių ligai darbą prisiėjo palikti. Paskutinius šešerius savo gyvenimo metus Onutė gyveno Klaipėdoje.

Onutės tėvelis, teologijos bakalauras Jonas Inkenas, buvo baptistų bendruomenių pastorius, o mama Marija Inkenienė - religinio auklėjimo magistrė. Augdama krikščioniškoje šeimoje Onutė anksti sužinojo apie gyvąjį Dievą ir visų žmonių Gelbėtoją Jėzų Kristų. Nors gyvenimas tarp

netikinčių žmonių Sibire ir Leningrade jai buvo sukėlęs daug abejonių tikėjimo tiesomis, tačiau maloningai veikiant Šventajai Dvasiai Onutė pasirinko gyvenimą su Kristumi. Prasidėjo sąmoningas jos tikėjimo kelias: 1967 m. ji pasikrikštijo. Atvykus į Palangą aktyviai dalyvavo Klaipėdos evangelikų baptistų bendruomenės gyvenime. Ilgus metus ištikimai giedojo chore, nes labai vertino ir mylėjo krikščionišką giesmę.

Tarp daugelio giesmių Onutė giedojo ir tokią giesmę, kuri buvo tarsi jos tikėjimo liudijimas. Vienas jos posmas skamba taip:

Kai mano giesmės čia nutils, / nutrūks gyvenimo gija, / matyti Išganytoją - / koks džiaugsmas bus man danguje. / Matysiu Jėzų garbėje, kartosiu brangią giesmę šią: / tikrai mane išgelbėjo/ tik nuostabi malonė Jo.

A. N. L. ✓

Europos Baptistų Federacijos (EBF) maldos kalendorius

Birželio 3- 9 meldėmės už:

Pirmąją Bahreino baptistų bažnyčią...

Narių skaičius: 50
Pastorius: Magdy Abdelsaid
Tai daugiakalbė, daugiakultūre bendruomenė, susikūrusi 2005 metais.

...ir Egipto baptistų konvenciją

Bendruomenių skaičius: 19
Bendras narių skaičius: 2250
Prezidentas: Nabil Karam
Viceprezidentas: Assaad Mamdouh Nassif Saad

Birželio 10-16 už:

Suomijos (suomiškai kalbančių) baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius: 14
Bendras narių skaičius: 691
Prezidentas: Jari Portaankorva

Birželio 17-23 už:

Suomijos (švediškai kalbančių) baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius: 17
Bendras narių skaičius: 1163
Prezidentas: Bo-Sanfrid Höglund
Generalinė sekretorė: Peter Sjöblom

Birželio 24-30 už:

Italijos krikščionių evangelikų baptistų sąjungą...

Bendruomenių skaičius: 120
Bendras narių skaičius: 5309
Prezidentas: Raffaele Volpe

...ir Maltos evangelikų baptistų bažnyčia

Įkurta 1984 metais. Susirinkimams nuomojasi sandėlį, nes nekilnojamasis turtas Maltoje labai brangus.

EBF maldos kalendorių bei išsamesnę informaciją apie maldos poreikius galite rasti Europos Baptistų Federacijos internetiniame puslapyje: <http://www.ebf.org>. ✓

*Straipsniai trumpinami ir redaguojami redakcijos nuožiūra. Redakcijos nuomonė ne visada sutampa su autorių nuomone.

*Jei norite atsisakyti naujienų, atsiųskite tuščią elektroninį laišką su žodeliu - NESIŪSTI.

© Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

El.paštas: office@baptist.lt

Mūsų sąskaita:

Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

Įmonės kodas: 192077697

AB SEB bankas,

Banko kodas: 70440

Sąskaitos nr. LT79 7044 0600 0415 1925